

¿COM S'ENSENYA EL VALENCIÀ? LA PERSPECTIVA D'UNA ALUMNA CASTELLANOPARLANT*

M.ª Carmen Barcos Martínez

Ajuntament d'Almàssera/Museu de L'Horta

RESUM

L'article descriu dos maneres d'ensenyar el valencià. Una es basa en terminologia no explicada, de manera que l'alumne ha d'aprendre de memòria coses que no ha entés. Al costat d'això, apareixien moltes rectificacions o negacions de la manera de parlar dels alumnes. El resultat és no contribuir a identificar-se com a valencià i no animar a parlar en valencià, ans al contrari. La segona manera d'ensenyar el valencià consistix en explicar el valor comunicatiu de les paraules que el professor tracta en classe, de manera que facilita l'aprenentatge del valencià a qui no el parla. A més, el professor remarca que eixos valors són usals en la comunicació quotidiana en valencià, cosa que dóna confiança als que ja parlen en valencià i contribuïx a augmentar la consciència de ser valencians en tots els alumnes, siga quina siga la seua llengua materna. En eixe camí, hi han referències objectives al balear, al català i al castellà. El valencià no es queda per baix de ningú, i tampoc per dalt, cosa que afavorix la coordinació i la solidaritat dels valencians amb els pobles de l'entorn.

Paraules clau: *valencià, docència, teoria lingüística, ús, identificació, ètica, repressió, educació, llengua, cultura, comunicació, valencià viu*

---

* Este treball va obtindre el premi Jordi Valor, sufragat per la Caixa Popular, en la III Jornada de Taula de Filologia Valenciana (2011).

ABSTRACT

How is Valencian taught? The view of a Castilian speaker
This paper describes two different ways of teaching the Valencian language. The first is based on terminology that is not explained to students, who have to learn by heart contents they do not understand. Besides, students constantly get negative comments about their speech and are urged to change it. This way of teaching language discourages Valencian speakers from holding onto their mother tongue, and it also prevents them from developing a Valencian identity. The second way of teaching Valencian consists in explaining the communicative value of the words taught in class. This makes it easier for non-native speakers to learn Valencian. Besides, teachers emphasize those communicative values in everyday communication, which produces confidence on Valencian speakers and also contributes to increase the awareness of Valencianness in all students, regardless of their mother tongue. In addition, this method involves making objective remarks about Balearic, Catalan and Castilian. Thus, Valencian language is not inferior or superior to other dialects. This fosters the coordination and the solidarity of Valencian people with the neighboring countries.

Key words: *Valencian, teaching, linguistics, use of the language, ethics, repression, education, language, culture, communication, spoken language.*

1. INTRODUCCIÓ

En este curs universitari (2010-2011), he fet un descobriment que marcarà profundament la meua trajectòria personal, educativa i professional. El descobriment està relacionat amb l'estudi del valencià en totes les seues dimensions. Durant el meu període escolar i universitari, he donat valencià moltes voltes (en realitat, cada curs). Encara que sóc una amant de les llengües romàniques (parle italià i conec el francès), mai m'havia adonat del valor lingüístic i de l'afecte personal que senc pel valencià. Tal volta les classes que havia rebut no havien sigut mai satisfactòries; potser els professors que he tingut no han sabut transmetre'm els valors de la llengua valenciana ni han sabut fer-me sentir l'afecte que es mereix la llengua pròpia dels valencians.

Eixe panorama ha canviat enguany mentres cursava, en la Facultat de Filologia de la Universitat de València, dos assignatures amb el professor Abelard Saragossà, sintaxi i morfologia (o flexió). En les seues classes, he comprovat que l'ensenyament del valencià es pot fer d'una altra forma, molt diferent de

les experiències que havia tingut al llarg de la meua formació. Ell demostra als seus alumnes que les paraules i les construccions que els parlants sabem i usem en el valencià normal i corrent compten molt. En les seues classes, fa sentir als alumnes que el valencià és un parlar igual de digne que el castellà. També mostra que el valencià no és inferior als parlars balears ni als parlars catalans. No és tampoc superior, perquè en les actuacions ètiques cal no desprestigiar cap llengua ni cap parlar, ni emetre judicis pejoratius o despectius. Per a ell, no hi han superiors ni inferiors, dominants ni dominats.

Realment, la meua perspectiva del valencià s'ha eixamplat molt. Ara, sé que el valencià que hem après al carrer està ben viu i que hem de valorar-lo i sobretot amar-lo. Les seues explicacions teòriques, la manera de presentar i explicar la normativa lingüística i la seua actitud davant del valencià i en general davant de les llengües, tot eixe conjunt de factors (que estan molt d'acord amb l'ètica educativa) ha fet créixer en mi un sentiment de valencianisme, que tal volta abans estava hivernant. Ha sigut la primera volta que un professor no corregia constantment la manera de parlar dels alumnes. Al contrari, ens mostrava quantes coses bàsiques i positives (i imprescindibles) hi han en la nostra manera natural de parlar. I, tot això, venia d'un lingüiste de la Universitat de València.

2. MITJANS PER A ESTIMAR I PER A APRENDRE EL VALENCIÀ

2.1. *LES ESTRUCTURES LINGÜÍSTIQUES CONTRA LA MEMORITZACIÓ AVORRIDA*

Enguany, he vist que, per a estimar i per a aprendre el valencià, cal buscar tota una sèrie d'objectius. El més important és procurar desplegar (o recuperar) el sentiment de dignitat per la llengua pròpia dels valencians; un sentiment que ha d'anar inextricablement unit a l'ús del valencià. Per a assolir eixos dos objec-

tius, els mitjans bàsics que he vist en les classes de Saragossà és demostrar que, en el valencià popular, és a dir, el valencià que considerem corrent, del carrer, dels amics, hi han moltes característiques positives, cosa que té dos efectes en els alumnes. En primer lloc, dignifica el valencià viu. En segon lloc, eixe sentiment que Abelard intenta fer-nos arribar, el fet de sentir que coneixem la llengua, que com a parlants tenim un alt grau de competència lingüística, fa que els alumnes vagen confiant progressivament en el valencià i, per extensió, en el poble valencià. Finalment, el fet de tindre confiança en el valencià i en la teua societat t'impulsa a usar el valencià en la comunicació pública.

En les classes d'enguany, hem vist que, quan parlem en la comunicació quotidiana, apareixen estructures sintàctiques, semàntiques, fonètiques i flexives. Saragossà mostra que el valencià viu està ple d'estructures lingüístiques. I els alumnes comprovem que, per a saber parlar en valencià, cal dominar totes eixes estructures; unes estructures que coneix i domina qualsevol dels valencians que parla regularment en valencià.

En canvi, l'ortografia l'hem d'aprendre bàsicament llegint i escrivint, en compte de fer exercicis i més exercicis, uns exercicis que solen ser monòtons, repetitius, avorrits. Es tracta de dos maneres ben diferents d'actuar en l'àmbit de la docència, de rebre o d'impartir les classes. En una, els alumnes s'han d'esforçar per a comprendre les estructures que els mostra el professor; i, al costat de l'esforç intel·lectual, hi ha el creixement d'un sentiment: el sentiment d'identificar-nos com a valencians. Per contra, en l'altre camí no hi ha ni esforç de comprensió ni sentiments satisfactoris.

Realment, les classes de valencià que havia tingut al llarg de la meua formació consistien bàsicament en la memorització de regles i més regles. Unes regles que no explicaven ni valors comunicatius ni estructures del valencià, de manera que no hi havia res a comprendre. Només calia memoritzar, com si fórem una maquineta, un robot: un ésser inhumà. I, per a ajudar a memoritzar, exercicis i més exercicis.

Posem algun exemple. En compte d'explicar-nos com funcionen els pronoms febles en la llengua viva i mostrar-nos que bé que usa el valencià popular els tres pronoms *ho*, *el* i *en* (enfront de la unicitat del castellà, *lo*), els professors i els manuals que he estudiat no ens explicaven de quins factors simples depén que un valencià diga *En vullc tres / Eixa carn, no la vullc o Això, no ho vullc dir*. No ens ho explicaven o feien afirmacions incomprensibles, que és com no explicar-ho. En conseqüència, la formació que rebíem es limitava a observar algun exemple i, a partir d'això, intentar fer exercicis. Qui vullga vore quina estructura sintàctica formen els tres pronoms *en*, *el* i *ho*, pot mirar Saragossà (2003: §4.3).

2.2. LA PERSONALITAT DEL VALENCIÀ DAVANT DEL CASTELLÀ

Per a valorar el valencià, un altre mitjà que he vist en les classes d'enguany és mostrar com de diferent és el valencià i el castellà: en les estructures flexives, en les fonètiques, en el lèxic bàsic (que és aquell que usa qualsevol valencià en la vida quotidiana). En la forma de parlar de qualsevol comarca valenciana, hi han centenars i centenars de diferències amb el castellà. Està clar que el valencià popular ha de canviar alguna forma i alguna paraula. Com ara, el valencià cult deu potenciar *Anar per la vora* o *Anar per la vorera*, en compte de *Anar per l'acera*; o, si és *paper*, serà *paperera*, de la mateixa manera que del castellà *papel* ve la forma *papelera*. Però, tot això, els alumnes d'Abelard Saragossà ho veuen o bé d'una manera indirecta (per la seua manera de parlar), o bé fent argumentacions com la que acabe d'escriure.

En canvi, no li he sentit parlar de castellanismes. En la meua formació, m'han martellejat el cap amb els castellanismes. Tot serien castellanismes, més castellanismes i més i més castellanismes. Tants n'hi haurien, de castellanismes, que em feien creure que el valencià viu seria un parlar corrupte i menyspreable. Però ara va i resulta que, els alumnes de Saragossà, veuen el contrari. I dic

que ho veuen perquè els ho demostra: són les moltes paraules gramaticals (*prou* contra *suficiente*) i bàsiques (*genoll* contra *rodilla*, etc.) i les moltes estructures lingüístiques en què varien el valencià popular i el castellà (com ara, el plural del nom *mal* és diferent: *mal-s* en valencià i *mal-es* en castellà).

2.3. LA DIGNITAT DEL VALENCIÀ DAVANT DEL BALEAR I DEL CATALÀ

La valoració del valencià davant del castellà es complementa amb la valoració del valencià en relació al balear i al català. Quan hi han coincidències entre els parlars valencians, els balears i els catalans, Saragossà ho mostra als alumnes. I, quan hi han diferències, també ho mostra. Com ara, enguany hem vist en què coincidixen el valencià i el català en la flexió nominal i en la flexió verbal, i en què varien. A més, quan divergixen hem vist quins factors expliquen l'evolució del valencià i quins altres justifiquen l'evolució del català. Així, enfront de la forma clàssica *preferesc* hem comprés per quines raons els valencians l'hem regularitzada en *preferisc* i, els catalans, en *prefereixo*.

La manera de procedir que he descrit no solament és objectiva i ètica, sinó que també contribuïx a un altre objectiu molt important. En la formació que jo havia rebut, el fet de no parlar-me mai positivament del valencià popular anava acompanyat d'un altre fet: rectificar la llengua parlada amb formes i amb paraules que els alumnes pensen que són catalanes. Si ara sumem els dos fets, el resultat és inevitable: pensar que el valencià seria inferior al català. Per una altra banda, si l'ensenyament del valencià no lliga el model lingüístic valencià al valencià viu i supedita el valencià al català, el resultat serà que els alumnes difícilment ens identificarem amb el valencià escrit. I eixa absència tindrà un efecte inevitable: els alumnes ignorarem el valencià cult i seguirem parlant la llengua del carrer, la que s'ha parlat per segles.

En contrast amb eixa manera d'actuar, els alumnes de Saragossà no veuen mai que el valencià estiga supeditat ni al balear ni al català. El fet d'explicar les evolucions divergents fa que els alumnes veguen que, darrere de les particularitats del valencià (en l'exemple, *preferixc* contra *prefereixo*), no hi han «corrupcions», sinó causes objectives. A més, els alumnes hem tingut la sorpresa de comprovar que, en no poques qüestions, el valencià actual conserva les característiques de la llengua clàssica, mentres que els parlars catalans (tots o només els orientals) han tendit a separar-se. Així, davant dels plurals *hòmens* i *imposts* (clàssics i actualment valencians) en Catalunya hi han les formes *homes* i *impostos*; un altre exemple: és evident que la forma *preferixc* està més prop de la forma clàssica (*preferesc*) que no la forma *prefereixo*, la qual té la mateixa terminació que les llengües romàniques molt vocàliques (com ara el castellà, *pienso*, o l'italià, *lavoro*).

2.4. LA IDENTIFICACIÓ I L'AUTOESTIMA CONTRA LA REPRESSIÓ

Hem vist que hi han dos maneres molt diferents de fer en dos qüestions crucials: el valencià davant del castellà i el valencià en relació al balear i al català. Davant d'eixes dos actuacions tan oposades, jo em pregunte si, els autors i els docents que no mostren les diferències fonamentals entre el valencià i el castellà i omplien els llibres de castellanismes, no solament actuen amagant la part més bàsica i més pertinent de la realitat lingüística valenciana (les diferències profundes entre el valencià i el castellà). Els autors i els docents que actuen així també reprimixen els alumnes com a conseqüència d'eixa deformació de la realitat. La mateixa observació podem fer sobre els qui, d'una manera o altra, no mostren la personalitat lingüística del valencià i fan pensar que els parlars valencians serien inferiors als catalans.

De fet, he de confessar que, en les meues classes de valencià, m'he sentit reprimida moltes voltes. M'he sentit mal tractada com a persona, per l'absència de

valors positius i constructius respecte al valencià i per les formes negatives d'actuar (*No es diu... Cal dir...; No es diu aixina; es diu aixana*). I, sobretot, m'he sentit reprimida com a valenciana, m'he sentit menyspreada com a una dona de llengua materna castellana que s'ha sentit identificada amb els valencians de l'Horta Nord i, com a conseqüència, s'ha sentit identificada amb el valencià que parlen eixos valencians. L'ensenyament del valencià, en compte d'augmentar la seguretat en mi mateixa com a valenciana, feia el contrari: augmentava la inseguretat, que ja existia com a conseqüència de la marginació del valencià en la societat valenciana. A més, la seguretat que l'escola valenciana hauria de fer créixer en els alumnes hauria de derivar de la defensa del conjunt de la cultura valenciana. Quan parle de cultura, em referixc a gastronomia, cultura popular, oralisme, tradicions, formes de parlar, vocabulari propi, etc., és a dir, tot allò que pertany a l'ideari valencià i que ha conformat i conforma la identitat valenciana al llarg dels segles.

Tenint en compte que la forma d'impartir l'assignatura (i en general d'actuar) que té Abelard Saragossà en les seues classes és molt diferent de la negativa i deformadora de la realitat, és comprensible que els efectes que experimenten els seus alumnes també siguen molt diferents. En les seues classes, he sentit satisfacció pel valencià que he après en els carrers valencians. He sentit satisfacció i també sorpresa i admiració, en comprovar quantes coses extraordinàries hi havia en el valencià del meu entorn social. I, a la vista que en els anys anteriors m'havia sentit maltractada i reprimida, és comprensible que, ara, m'haja sentit respectada i alliberada. Per això he dit al principi que les dos assignatures que he fet enguany sobre la sintaxi i la flexió del valencià m'han marcat profundament.

2.5. DE LA SEGURETAT A LA DEFORMACIÓ DE LA REALITAT VALENCIANA

Deixeu-me insistir que els qui es comporten d'una manera negativa i repressora no solament transmeten una inseguretat terrible als alumnes. La seua obsessió pels castellanismes i per una hipotètica puresa que ignora el valencià popular, eixes actituds (que fan pensar en un complex d'inferioritat davant del castellà i davant del català) arriben a produir deformacions grotesques de la realitat. Recorde ara que, en una classe de la flexió nominal, vérem un fragment de la *Gramàtica Normativa Valenciana* que diu: «en valencià a vegades s'usen impròpiament les paraules següents:» *el compte, un interrogant, el deute, el marge, el dubte, els espínacs, la marjal, una olor, la dent* (GNV 2006: §10.3.2). Saragossà ens comentava que no hi ha cap parlar valencià que diga *la deuta*, o *la marge*, o *la dubta*, o *Em fan mal els dents*, contra l'afirmació de la gramàtica de l'Acadèmia («en valencià a vegades s'usen impròpiament les paraules» dites»). En compte de donar confiança als valencians i aconseguir eixe objectiu parlant d'una manera objectiva, el manual que comentem fa el contrari: parla d'una manera falsa i, damunt, la falsedat té l'efecte d'augmentar la inseguretat lingüística que els pobres lectors ja sentien prèviament com a conseqüència de la marginalitat social del valencià.

Recordem que u dels efectes de la inseguretat és afavorir que els valencianoparlants decidixquen restringir l'ús del valencià a l'àmbit familiar. Per tant, quan un professor de valencià fa augmentar la seguretat obté dos fruits: un bé moral i una espenta cap a l'ús del valencià.

2.6. IMPORTÀNCIA DEL PROFESSOR

Voldria completar el panorama anterior parlant de l'actitud del professor. És molt important tindre un professor coherent i conseqüent amb la realitat que

ens envolta. El professor, indubtablement, ens marca el nostre camí professional i personal. Els seus ensenyaments poden ser importantíssims per a canviar les actituds dels estudiants. El professor pot fer que els estudiants senten passió per la matèria, i també pot fer que els alumnes passen per les seues classes sense pena ni glòria. Tots n'hem tingut de tots els colors, de bons i de roïns, dels que s'obliden a l'any següent i d'aquells que, sincerament, ens han colpit el cor amb els seus plantejaments i idees.

Instintivament, l'estudiant intenta imitar les conductes del professor, fer seus els pensaments del seu mestre i acostar-se al seu plantejament ideològic. Per això el professor deu raonar, demostrar i fonamentar empíricament. En canvi, deu evitar que la seua actuació es limite a emetre juïns de valor, i més quan eixes valoracions van habitualment en la línia de desqualificar el valencià viu.

El professor pot fer que els alumnes amen la llengua, pot donar ànims als seus estudiants per a que la parlen més. En canvi, ha d'evitar la repressió, ha de procurar no descoratjar els alumnes, no fer-los avorrir la llengua, no potenciar la indiferència.

3. ÀMBITS DOCENTS PARTICULARS

3.1. *LA UNIVERSITAT*

M'agradaria completar els comentaris anteriors amb uns quants més sobre la Universitat, l'Escola Oficial d'Idiomes i la Junta Qualificadora de Coneixements del valencià.

Amb poques excepcions, en la Universitat he trobat un panorama poc diferent a l'escola i a l'institut. De fet, si els docents de valencià actuen majoritàriament d'una manera semblant deu ser perquè eixa línia d'actuació prové del lloc on es formen (les Facultats de Filologia i de Magisteri). Ben mirat, diria que l'actitud

repressora pot ser més forta en la Universitat. Com ara, en un examen oral per a la Capacitació Lingüística en Valencià em varen suspendre perquè havia pronominalitzat malament dos voltes. En compte de mirar la part positiva (el domini que tinc del valencià) i la meua evolució, l'examinador només va considerar la part negativa. Per una altra banda, l'absència de dignificar el valencià i la sensació de supeditar el valencià al català apareix en una part majoritària dels professors.

En l'aspecte teòric, en compte de tractar els conceptes d'una manera ordenada i sistemàtica i explicar d'una manera entenedora com enriqueixen la comunicació (com fa la *Gramàtica valenciana raonada i popular*) és molt habitual que usen conceptes sense definir-los o definint-los d'una manera incomprendible (i, sobretot, sense explicar què aporten a la comunicació).

Per exemple, agafem u dels manuals que hem utilitzat enguany, el llibre *Sintaxi catalana* (Cuenca 2006). El manual usa termes que ni he comprés ni he vist quines parts del valencià expliquen («possessió inalienable, complement benefactiu, forma dística, preposició bivalent, adverbis curts»...).

3.2. L'ESCOLA OFICIAL D'IDIOMES

La meua experiència ha sigut que, en l'Escola Oficial d'Idiomes, hi ha una actitud més tolerant, encara que els comportaments negatius i repressors també hi apareixen. Com ara, un docent em va dir no fa molt que els professors que examinen valoren l'autocorrecció, encara que sone antinatural. Trobe que això és poc adequat, perquè si una persona que s'examina parla d'una forma no natural és pràcticament segur que, en acabar l'examen, deixarà de practicar les formes antinaturals. I l'objectiu bé que és aconseguir que les formes cultes que no es diuen en la llengua espontània s'escampen per la llengua de cada dia.

El mateix professor em va dir que feia esforços per no apitxar i que, si ell ho havia aconseguit, també podia aconseguir-ho jo. Hi ha una espècie d'obses-

sió per l'apitxat, que només consistix en la pèrdua de sonoritat en dos o tres fonemes. En canvi, no he vist mai que els manuals actuen com Abelard Saragossà: que expliquen que el valencià que es parla entre Sagunt, Llíria i Xàtiva és el que més bé conserva l'estructura sil·làbica de la llengua clàssica (com ara pronunciant *pont*, *alt* o *camp* en compte de *pon*, *al* i *cam*). Semblantment, no he vist mai que els docents expliquen que les formes *dins* o *ací* no solament són les generals o més esteses en valencià, sinó també les que divergixen més del castellà (*dintre* és semblant a *dentro*, i *aquí* és idèntica a *aquí*). En definitiva, és la mateixa actuació de sempre: el valencià només tindria defectes; mai coses positives.

Per una altra banda, en això de l'apitxat també hi ha una certa hipocresia. En efecte, ¿com poden demanar a un alumne de l'Escola Oficial d'Idiomes que no apitxe si hi han catedràtics del Departament de Filologia Catalana que parlen així?

3.3. LA JUNTA QUALIFICADORA DE CONEIXEMENTS DEL VALENCIÀ

En este curs (2011), la Junta Qualificadora ha complit 25 anys. Segons les fonts consultades, fins a l'última convocatòria hi han hagut 1.265.906 matrícules, des de l'any 1986. Enguany, les proves s'han fet en 23 localitats de la Comunitat Valenciana. La Junta Qualificadora hauria pogut fer molt de bé en la percepció i valoració del valencià. En canvi, l'orientació que ha seguit és bàsicament la que hem descrit en la secció anterior (i amb la mateixa mania contra l'apitxat, una divisió lingüística que Abelard Saragossà proposa que ignorem, no debades els parlars de Sueca i d'Alzira tenen dos divergències fonètiques i una infinitat de coincidències).

Davant d'una actuació negativa, autoritària i repressora, hi ha hagut qui ha proposat que la Junta Qualificadora no hauria de dependre d'una Conselleria, sinó de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua.

4. ACTITUD DELS VALENCIANOPARLANTS

Només vullc contar la meua experiència personal amb l'ús de la llengua valenciana. Encara que sóc castellanoparlant, vixc en un entorn molt valencianoparlant; és en l'Horta Nord, en u dels molts pobles on diuen que parlem malament, que parlem «la llengua dels llauradors».

Cal dir que l'actitud dels valencianoparlants davant dels castellanoparlants que volem aprendre el valencià, no és ni la més adequada ni la més eficaç. El primer obstacle amb què ens trobem en iniciar-nos en l'ús de la llengua és el rebuig de la mateixa societat, que ens anomena «xurros», encara que hem naixcut i vivim tota la vida en esta terra, l'amem i ens sentim tan valencians com el que més. També és igual que sigam ja la segona generació que vivim ací, o la tercera, o la quarta. Som forasters.

Per una altra banda, cada volta que intentem parlar en llengua valenciana la gent es burla i es riu de les «espanyades». No cal dir que, davant d'eixes reaccions, a u li entren ganas d'adoptar la postura més còmoda, que és usar la llengua paterna i materna, aquella que és la dominant socialment i, parlant en la qual, ningú l'assenyalarà amb el dit ni li dirà que la parla molt malament. Canal 9, l'Escola Valenciana i en general el valencianisme haurien d'explicar als valencians que, quan algú intenta parlar en un idioma que està aprenent (anglés o francés, italià o alemany), no se li burla ningú. L'actitud adequada és la contrària. Cal ser comprensius del procés. Hem de fer com si no notàrem la mescla de valencià i castellà i animar a seguir practicant i aprenent el valencià. Una llengua no s'aprén ni en dos dies ni en dos mesos; cal parlar-la i parlar-la durant mesos i, en eixe procés, és inevitable fer errors.

Per a facilitar la comunicació en la nostra llengua, primer que tot hauríem de ser *tolerants* amb els altres. Com va dir una volta un gran pensador del segle XX, Ortega y Gasset, «Yo soy yo y mis circunstancias». Tots som un conjunt de circumstàncies (el lloc on hem naixcut, on hem vixcut, la llengua que

parlem, els amics que tenim...)). Hauríem de tractar de crear un ambient que facilitara l'ús de la llengua valenciana. Ajudar a parlar-la, incentivar els parlants nous a usar-la sense reprimir-los, deixant-los fer seua la llengua, procés en què és inevitable equivocar-se sovint i procés en què convé ser conscients dels propis errors per a anar superant-los a través de la pràctica. ¿Com es pot aprendre una llengua millor que parlant-la i practicant-la en el seu entorn social natural?

5. CONCLUSIONS

Si tots els docents de valencià actuaren com hem descrit en la segona secció (d'una manera positiva i constructiva, mostrant les estructures lingüístiques del valencià viu, §1.2), l'assignatura de valencià ¿no tindria uns efectes molt més positius en l'estima pel valencià i, com a conseqüència, afavoriria molt més que els alumnes l'usaren en la comunicació pública? Per contra, les maneres negatives, deformadores i repressores només poden tindre dos efectes: o bé els alumnes aprenen a viure prescindint dels professors de valencià, o bé tendiran a usar el valencià d'una manera més insegura de com feien abans de les classes.

Jo pregaria de tot cor que evitàrem els prejudicis lingüístics, que abans d'emetre valoracions negatives de la realitat lingüística valenciana tractàrem de fonamentar les nostres deduccions. Si valorem sense fonamentar i sense raonar i deduir, eixa actitud és molt perillosa perquè pot fer molt de mal als parlants, que són els qui paguen les conseqüències. Les actituds negatives davant de la llengua viva no l'enfortixen, sinó tot el contrari.

En definitiva, els professors de valencià deuen recolzar constantment els parlants per a què es senten còmodes amb la llengua valenciana. Per contra, cal deixar de corregir a cada moment, cosa que mina l'espontaneïtat i la naturalitat, que són característiques indispensables en tota llengua sana. El parlant no ha d'estar preocupat per les hipotètiques incorreccions que puga dir. La seua

preocupació ha d'estar centrada en el discurs, en el contingut, en la coherència i l'adequació del discurs, perquè la llengua és primer que res comunicació. L'ús habitual d'una llengua i sobretot l'afecte i la identificació amb eixa llengua fan que la manera de parlar d'una persona siga progressivament més natural, més genuïna, més valenciana.

Sens dubte, els docents no poden aconseguir, exclusivament per ells mateixos, que el valencià es recupere. Això és un objectiu de tota la societat valenciana. Una volta, vaig tindre una professora que no havia fet més que vindre a viure a València i la designaren per a impartir l'assignatura de valencià. M'enrecorde de les seues queixes; havia fet un curset de no res i els mateixos alumnes li havíem de dir com es deien les coses en valencià. Si les autoritats competents no es prenen seriosament l'assignatura de valencià, els alumnes tampoc respectarem el valencià.

Hauríem de tindre molt en compte unes paraules de Sanchis Guarner: una llengua no desapareix perquè no augmenten els seus parlants, sinó perquè els qui la parlen deixen de fer-ho.

BIBLIOGRAFIA

CUENCA, Maria Josep (2005): *Sintaxi catalana*. Barcelona, UOC.

GNV (2006): *Gramàtica normativa valenciana*, Acadèmia Valenciana de la Llengua. València.

SARAGOSSÀ, Abelard (2003): *Gramàtica valenciana raonada i popular. Els fonaments*. Gandia, CEIC Alfons el Vell. Segona edició, València, Tabarca Llibres, 2005.

M. Sanchis Guarner

GRAMÀTICA
VALENGIANA

No. 1017
Núm. 1017
Núm. 1017

EDITORIAL TORRE
VALENCIA